

ข้อมูลการรวบรวมองค์ความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นล้านนา

“เอตทัคคตา ครูภูมิปัญญาท้องถิ่น”

สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ด้าน : ประเพณีพิธีกรรม

นายนิพนธ์ อ้ายไชย

1. ประวัติส่วนตัว

- 1.1. ชื่อ นายนิพนธ์ อ้ายไชย
- 1.2. วันเดือนปีเกิด 8 ธันวาคม 2490
- 1.3. ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 148 หมู่ที่ 10 ชุมชนสันสลี ตำบลรอบเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย 57000
- 1.4. โทรศัพท์บ้าน 053-746273 มือถือ 085-0301665

2. ประวัติการศึกษา

ประถมศึกษา ปีที่ 6 การศึกษานอกโรงเรียนสำนักวัดพระแก้ว
นักรธรรมเอก เปรียญธรรม 1-2 ประโยค

3. ความรู้/ความเชี่ยวชาญ

- ✓ 3.1 ด้านภาษาและวรรณกรรม
- ✓ 3.8 ด้านประเพณีพิธีกรรมพื้นบ้าน

4. ประวัติการสืบทอดองค์ความรู้

พ่อนิพนธ์ อ้ายไชย เริ่มบวชเรียนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2502 และในช่วงที่เล่าเรียนอยู่ที่วัดได้ศึกษาตัวอักษร และภาษาล้านนาอย่างต่อเนื่อง จนมีความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านภาษาและวรรณกรรมล้านนา นอกจากนี้พ่อบุญนิพนธ์ยังให้ความสนใจเกี่ยวกับประเพณีพิธีกรรมพื้นบ้าน จึงได้พยายามศึกษาเรียนรู้ถึงวัฒนธรรมประเพณีในวิถีชีวิตของชาวล้านนา โดยเก็บเกี่ยวองค์ความรู้จากการเข้าร่วมในประเพณีพิธีกรรมที่สำคัญ และสอบถามข้อมูลจากผู้รู้ผู้เชี่ยวชาญในท้องถิ่นเรื่อยมา

ในปี พ.ศ. 2522 พ่อบุญนิพนธ์ได้หันมาเป็นผู้ประกอบพิธีกรรมทางพุทธศาสนา แต่เริ่มทำอย่างจริงจัง เมื่อปี พ.ศ. 2529 เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

5. ประวัติการทำงาน/การเผยแพร่องค์ความรู้

กรรมการที่ปรึกษาสภาวัฒนธรรมจังหวัดเชียงราย

ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษาสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเชียงราย

กรรมการพุทธสมาคม จังหวัดเชียงราย

อาจารย์พิเศษมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ห้องเรียนวัดพระแก้ว จังหวัดเชียงราย วิทยาเขตพะเยา

เป็นผู้ดำเนินการทางพุทธศาสนาในงานพิธีการต่างๆ ประเภทงานมงคล และอวมงคล เช่น งานบวช, ขึ้นบ้านใหม่, งานมงคลสมรส, งานบำเพ็ญกุศลศพตามความเชื่อทางพุทธศาสนาให้แก่หน่วยงานราชการ องค์กรเอกชน และชุมชน ภายในจังหวัดเชียงรายและต่างจังหวัด

เป็นผู้ถ่ายทอดภูมิปัญญาในด้านพิธีกรรมทางศาสนา และประเพณีวัฒนธรรมพื้นบ้านให้กับนักเรียน นักศึกษา พระภิกษุสามเณร และผู้สนใจทั่วไป

พ.ศ. 2550 เป็นวิทยากรเสวนาประวัติศาสตร์และภูมิปัญญาท้องถิ่นเมืองเชียงราย ในงาน “เปิดบ้านภูมิปัญญาเมืองเชียงราย” ณ โรงเรียนเมืองเชียงราย

พ.ศ. 2550 เป็นวิทยากรอบรมให้กับกลุ่มโรงเรียนห้วยสัก ตามโครงการ “ต้นกล้าคุณธรรม ทำความดีถวายในหลวง”

พ.ศ. 2551 เป็นวิทยากรให้ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เรื่อง “สะดวกกับพิธีกรรมล้านนา” ณ โรงเรียนเมืองเชียงราย

พ.ศ. 2553 เป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้เรื่องปราชญ์ชาวบ้าน ในหัวข้อ “วัฒนธรรมและความเชื่อของล้านนา”

พ.ศ. 2554 เป็นวิทยากรฝึกอบรมโครงการส่งเสริมการเรียนรู้ศาสนาพิธีกร จังหวัดเชียงราย

6. รางวัลที่ได้รับ/เกียรติประวัติ

พ.ศ. 2536 ได้รับโล่รางวัลชนะเลิศการประกวดอวยพรพื้นเมืองงานป่าเวณีปีใหม่เมือง จศ. 1355 จากเทศบาลเมืองเชียงราย

พ.ศ. 2543 ได้รับเกียรติบัตรแต่งตั้งเป็นกรรมการที่ปรึกษาสภาวัฒนธรรมจังหวัดเชียงราย

พ.ศ. 2548 ได้รับวุฒิบัตรจากเจ้าคณะจังหวัดเชียงราย ได้ผ่านการประชุมสัมมนาเจ้าอาวาส-มัคคทายกตามหลักสูตรศาสนาพิธีท้องถิ่น

พ.ศ. 2551 ได้รับเสมาธรรมจักร รางวัลพระราชทานแก่ผู้ทำคุณประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนา ประจำปี พ.ศ. 2551 จากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาสยามบรมราชกุมารี

ได้รับประธานเกียรติบัตรจากสมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก (สมเด็จพระญาณสังวร) ด้านประเพณีส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรมมรดกไทยทางพระพุทธศาสนา

พ.ศ. 2551 ได้รับโล่เกียรติบัตรเป็นบุคคลดีเด่นในการสืบสานภูมิปัญญา ศิลปวัฒนธรรม พื้นบ้านล้านนา เนื่องในงาน “เปิดบ้านคุณธรรม นำปัญญา กิตติเดงหาอู่” จากโรงเรียนเมืองเชียงราย

ได้รับเกียรติบัตรจากหน่วยงานราชการและองค์กรเอกชน ตลอดจนชุมชนและผู้สูงอายุในฐานะเป็นผู้นำทางด้านคุณธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

ได้รับเกียรติบัตรจากสถาบันการศึกษาให้เป็นวิทยากรทางด้านวิชาการเกี่ยวกับประเพณีและวัฒนธรรมของท้องถิ่น

พ.ศ. 2552 ดำรงตำแหน่งคณะกรรมการที่ปรึกษา สภาวัฒนธรรมจังหวัดเชียงราย

พ.ศ. 2553 ได้รับโล่ยกย่องเชิดชูเกียรติ บุคคลแห่งภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่น (สาขาศาสนาและพิธีกรรมล้านนา) จากจุมนุญแก้วผญาเจียงฮาย

พ.ศ. 2553 ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นผู้ใช้ภาษาไทยดีเด่น อันดับที่ 1 จังหวัดเชียงราย โดยสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเชียงราย ร่วมกับจังหวัดเชียงราย

7. พิกัดทางภูมิศาสตร์

Location 47 Q 0588108

UTM 2200010

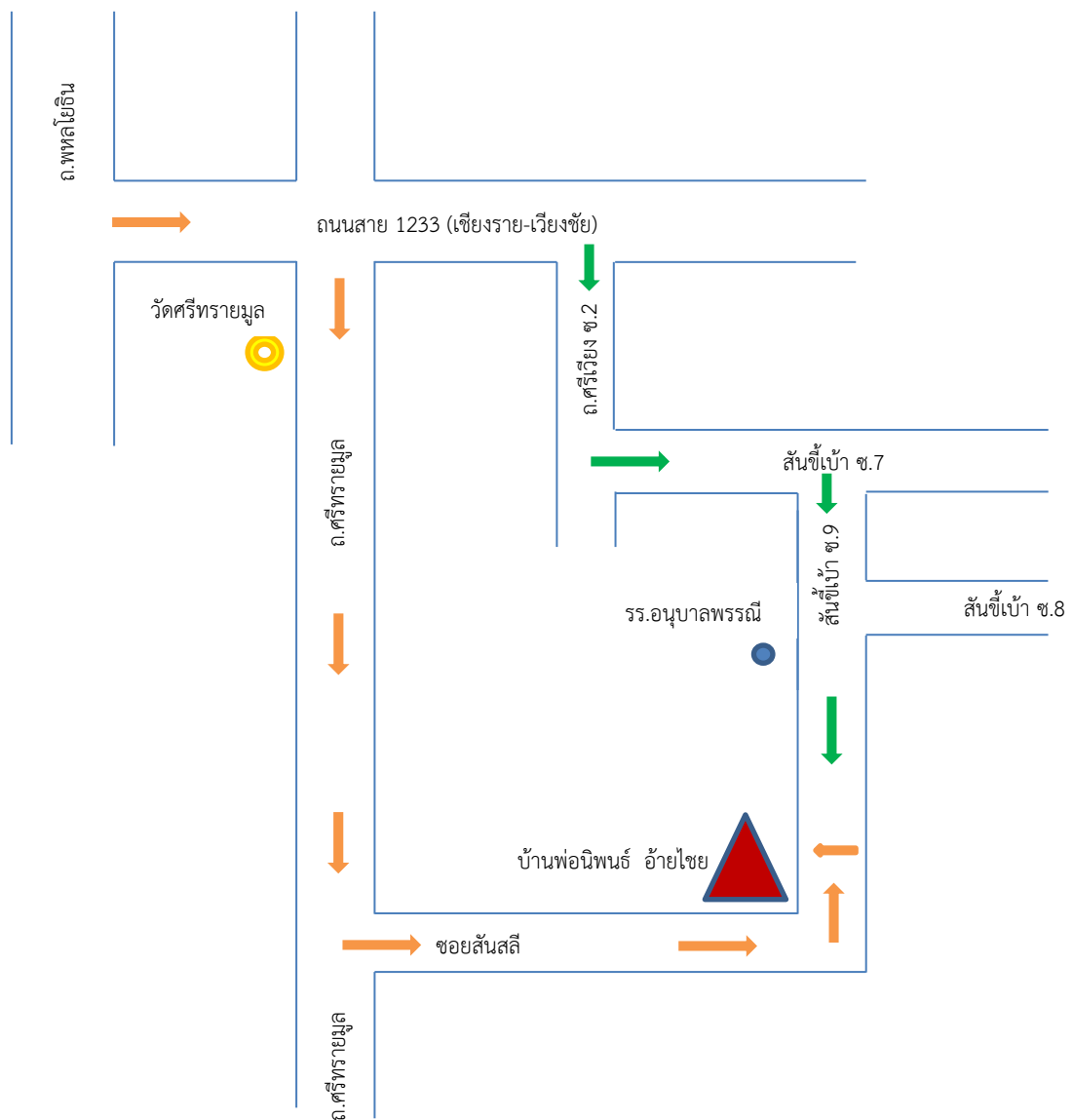
N 19°53.660'

E 099°50.501'

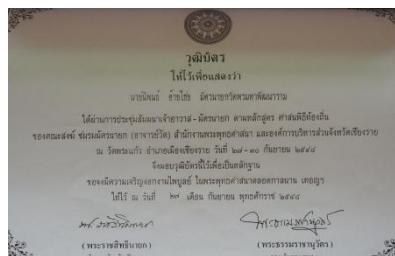
Elevation 403 m

ความคาดเคลื่อน +/- 21

8. แผนที่ตั้งบ้าน/องค์กร (โดยสังเขป)

9. รูปภาพ

10. ผู้บันทึกข้อมูล นางสุรีย ใจดี, นายอนุสรณ์ บุญเรือง
วันที่ 10 ธันวาคม 2557